

Ministeren for Landbrug og Fiskeri (Bording): Der er hvert Aar i de senere Aar gennemført en Lov om Fortrinsret i Høsten for Laan, der stiftes til Anskaffelse af Saasød, Frø og Kunstgødning. Man kunde maaske mene, at der for næste Høstaar ikke vil være samme Grund til Gennemførelse af en saadan Lov som i de senere Aar, idet de fleste Landmænd nu er bedre stillede end tidligere — i alt Fald er der større Pengerigelighed hos de fleste Landmænd. Men da der desværre i visse Egne af Landet, navnlig i Jylland, i de sidste 2—3 Aar har været en meget stærk Tørke, som har medført, at Høsten er blevet meget lille, vil det være absolut nødvendigt at faa gennemført en lignende Lov ogsaa for Høstaaret 1942.

Lovforslaget indeholder ingen Ændringer bortset fra det Tidsrum, Loven skal gælde for, og da baade Kreditorer og Debitorer, det vil sige Købmandsforeninger, Landboforeninger og Husmandsforeninger, er enige om at ønske Loven gennemført, har jeg ment det rigtigt at fremsætte dette Lovforslag. Forslaget er vedtaget af Folketinget, og jeg anbefaler det til Vedtagelse her i Landstinget.

Kr. Johansen: Vi har nu snart i mange Aar haft en Lovgivning, hvorigenem man ved at give Adgang til Fortrinsret i Høsten vil hjælpe vanskeligt stillede Landmænd til at skaffe sig Saasød og Kunstgødning. Det er rigtigt, som den højtærede Landbrugsminister nævnte, at Stillingen i Aar er den, at en saadan Lov i hvert Fald for manges Vedkommende er overflødig. Men det er lige saa rigtigt, tror jeg man har Lov til at sige, at Vilkaarene inden for Landbruget netop under de nuværende Forhold er overordentlig forskellige. Der er sikkert mange, om hvem man kan sige, at det sidste Aar er det bedste, de nogen Sinde har haft; om de selv vil sige det, tør jeg ikke med Sikkerhed udtale mig om, men jeg tror, der er Grund til at sige det for manges Vedkommende. Paa den anden Side er der andre, om hvem man kan sige lige det modsatte; den højtærede Minister nævnte det, idet han paapegede de Vanskeligheder, der har været for en Række af Landmænd. Der er Landmænd, som i det sidste Par Aar nærmest har haft Misvækst; for Midt- og Vestjylland især gælder det, at en stor Del af de mindre Landbrugere i hvert Fald har været lige saa daarligt stillede i Aar, som de nogen Sinde tidligere har været. Derfor er det rigtigt ogsaa for 1942 at vedtage en saadan Lov.

Jeg skal kun tilføje, at mit Parti gaar ind for Lovforslaget, og paa Partiets Vegne anbefaler jeg det til hurtig Vedtagelse.

Rahbek: Den Omstændighed, at vi nu igen staar over for en Forlængelse af Loven om Høstpantebreve, viser, hvor vanskeligt det er at komme bort fra en saadan Lovgivning, naar man en Gang er kommet ind paa den. Da denne Lovgivning i sin Tid blev indført, skete det under en Lavkonjunktur for Landbruget. Det var bevisligt for mange, om ikke just økonomisk uoverkommeligt, saa dog vanskeligt at skaffe sig den fornødne Saasød. Vilkaarene har i den Henseende ændret sig, og jeg har Indtrykket af, at Initiativet i dette Tilfælde ikke er udgaet fra Landbruget selv, men fra andre Kredse. Vi er naturligvis fra Landbrugets Side taknemmelige for, at man viser os en saadan Omhu og Opmærksomhed. Men naar det er sagt, skal det ogsaa indrømmes, som den højtærede Minister har fremhævet i Bemærkningerne til Lovforslaget, at navnlig i visse Egne af Jylland — og det gælder især de mindre Brug — kan der godt endnu være Eksempler paa, at det kan være vanskeligt ogsaa i økonomisk Henseende at magte at skaffe sig Saasød, Frø og Kunstgødning og den Slags Ting; vi har set Eksempler paa, at det i visse Tilfælde har knebet med at skaffe de nødvendige Midler til Indløsning af de Kornmærker, der blev udleveret til mindre Jordbrugere; og derfor forstaar jeg godt, at Landbrugsorganisationerne har givet Tilslutning til, at Loven igen forlænges for et Aar. Vi har imidlertid Lov til at haabe, at Høsten til næste Aar bliver af en saadan Beskaffenhed, at en Lovgivning som denne kunde blive overflødig. Det gode Efteraar, vi har haft, lover i den Henseende godt. Det er en meget stor Fordel for den kommende Høst, at Efteraaret har været saaledes, at det har været muligt at faa Jorden behandlet paa udmærket Maade. Som Forholdene er, skal jeg imidlertid paa mit Partis Vegne give Tilslutning til, at Lovforslaget vedtages, og jeg haaber, det maa medvirke til, at den fornødne Saasød kan fremskaffes.

Der er eller vil blive en Vanskelighed, som næppe kan afhjælpes ad Lovgivningens Vej, nemlig den at skaffe egnet Saasød. I saa Henseende er det mit bestemte Indtryk, at man i alt for høj Grad paa de lettere Jorder er kommet ind paa at bruge Sædarter, som har vist sig meget lidt modstandsdygtige i de tørre Somre, vi har haft. Derfor tror jeg, mange er inde paa, at det var bedre at gaa tilbage til den graa Havre i Stedet for at anvende de forædlede Havre-